

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/45/2017
Identifikačné číslo spisu: 7112220491
Dátum vydania rozhodnutia: 22.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7112220491.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v spore žalobcu Bytový podnik mesta Košice, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Južné nábrežie 13, IČO: 44 518 684, proti žalovanej O. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom v W., V. XX, zastúpenej JUDr. Pavlom Sitárom, advokátom, so sídlom Zvonárska 8, Košice, o zaplatenie sumy 3.734,29 € s príslušenstvom, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Cob/25/2016-97 z 30. septembra 2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovanej o d m i e t a .

II. Žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 31Cb/87/2012-80 z 23. novembra 2015 žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.734,29 € s ročným úrokom z omeškania z jednotlivých dlžných súm a za jednotlivé obdobia špecifikované vo výroku rozsudku. Žalovanú tiež zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania v sume 224 € v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

1.1. V odôvodnení rozsudku uviedol, že na základe nájomnej zmluvy, uzavretej právnym predchodcom žalobcu s pôvodnými nájomcami dňa 14.03.1994 v znení jej dodatku č. 2 z 20.12.1996 sa žalovaná stala nájomcom nebytových priestorov na H. D.. XX v W.. Nájomné bolo dohodnuté v sume 570 Sk/m² ročne pri obchodných priestoroch a 370 Sk/m² ročne pri ostatných priestoroch, pričom ročné nájomné bolo dohodnuté v sume 27.550 Sk. Nájomná zmluva bola uzavretá od 1.04.1994 na dobu neurčitú. Žalobca vypovedal nájomnú zmluvu výpoveďou z 13.03.2003 z dôvodu evidovaných nedoplatkov v celkovej sume 14.174 Sk, výpoveď ktorú žalovaná prevzala dňa 21.03.2003. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe poprela existenciu nájomnej zmluvy. Z Mesačného zálohového predpisu platieb za užívanie nebytového priestoru žalovanou, platného od 1.07.2008 vyplýva výška mesačného zálohového predpisu v sume 78,40 €, pozostávajúca z pevnej platby (základné nájomné) v sume 76,21 € a zálohových platieb - studená voda v sume 2,19 €. So Sumárnej analýzy platieb za obdobie od 1.07.2008 do 31.07.2012 súd prvej inštancie mal nepochybne preukázaný nedoplatok za užívanie nebytového priestoru za mesiace 7-

12/2008 v sume 457,26 €, nedoplatok za užívanie nebytového priestoru za mesiace 1-12/2009 v sume 914,52 €, nedoplatok za užívanie nebytového priestoru za mesiace 1-12/2010 v sume 914,52 €, nedoplatok za užívanie nebytového priestoru za mesiace 1-12/2011 v sume 914,52 € a nedoplatok za užívanie nebytového priestoru za mesiace 1-7/2012 v sume 533,47 €.

1.2. Z rozsudku Okresného súdu Košice I č. k. 13C/2008/2003-284 z 26.03.2014 súd prvej inštancie zistil, že žalovanej bola uložená povinnosť vypratať predmetný nebytový priestor a odovzdať ho Bytovému podniku mesta Košice, s.r.o. (t. j. žalobcovi v predmetnom spore). Vyššie citovaný rozsudok bol vo výroku, týkajúcom sa vypratania nebytového priestoru, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho v konaní vedenom pod sp. zn. 11Co/705/2014-317.

1.3. Po vykonaní dokazovania súd prvej inštancie mal nepochybne preukázané, že žalovaná aj po riadnom vypovedaní nájomnej zmluvy predmetný nebytový priestor aj naďalej užívala bez toho, aby za toto užívanie žalobcovi poskytla úhradu. Uplatnený nárok súd prvej inštancie po právnej stránke posúdil podľa ustanovení zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov, ust. § 451 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a ust. § 517 OZ. Výšku bezdôvodného obohatenia, vzniknutú na strane žalovanej, súd prvej inštancie určil v súlade s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/8/2009), t. j. peňažnou čiastkou, ktorú by obvykle bolo nevyhnutné vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie vecí, s prihliadnutím na spôsob užívania a druh právneho dôvodu, ktorým sa spravídla právo užívania vecí vzhľadom na jeho rozsah a spôsob zakladá (najčastejšie ide o nájomnú zmluvu). Pred vypovedaním nájomnej zmluvy žalovaná ako nájomca predmetný nebytový priestor užívala na základe nájomnej zmluvy. Výšku náhrady preto v tomto prípade súd prvej inštancie určil podľa obvyklej ceny nájomného, ktoré by nájomca v danom mieste a čase platil, ak by vec užíval na základe platnej nájomnej zmluvy, pričom výšku požadovanú žalobcom a určenú Mesačným zálohovým predpisom a Sumárnou analýzou za obdobie od 1.07.2008 do 31.07.2012, súd prvej inštancie považoval za obvyklú.

1.4. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie zaviazal žalovanú k zaplateniu sumy 3.734,29 € spolu s ročným úrokom z omeškania z jednotlivých dlžných súm a za jednotlivé obdobia, ktoré špecifikoval vo výroku rozsudku. Keďže žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou jednotlivých súm 76,21 € od 6. augusta 2008 do zaplatenia, súd prvej inštancie žalobcovi priznal úrok z omeškania, ktorého výšku určil v súlade so zákonom, t. j. vo výške základnej úrokovej sadzby ECB, platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a zásady úspechu v konaní.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná (ďalej aj „odvolateľka“) v zákonom stanovenej lehote odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 2Cob/25/2016-97 z 30. septembra 2016, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a stranám sporu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. V odôvodnení rozsudku Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) uviedol, že odvolanie žalovanej prejednal bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 CSP a po preskúmaní uplatnených odvolacích dôvodov dospel k záveru, že odvolaniu žalovanej nie je možné vyhovieť.

2.2. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, že v prvom rade sa zaoberal skutočnosťou, či žalovanou namietané dôvody sú prípustnými dôvodmi pre podanie odvolania. Žalovaná namietala odvolacie dôvody podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ OSP, t. j. že sa jej ako účastníčke konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, písm. f/ OSP, t. j. že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a písm. d/ OSP, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam (podľa CSP ide o odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, písm. h/, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho

právneho posúdenia veci a písm. f/, t. j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam).

2.3. Po preskúmaní odvolacích dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné, pretože súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 OSP, účinného v čase jeho rozhodovania, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych právnych predpisov a tieto aj správne vyložil, pričom nezistil žiadnu vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

2.4. Odvolací súd konštatoval, že je nepochybné, že žalovaná v rozhodnej dobe užívala nebytový priestor pre svoju podnikateľskú činnosť bez právneho dôvodu, t. j. bez platne uzavretej nájomnej zmluvy a preto na jej strane vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré zodpovedá obvyklej výške nájomného za nebytové priestory v danom čase a danom mieste. V prípade užívania cudzej nehnuteľnosti bez platnej nájomnej zmluvy spočíva bezdôvodné obohatenie užívateľa v tom, že vykonával právo nájmu cudzej veci. Z ust. § 456 prvej vety Občianskeho zákonníka vyplýva, že predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

2.5. Odvolací súd poukázal na to, že v ust. § 205a OSP (právnej úpravy platnej a účinnej v čase podania odvolania) je vyjadrený princíp neúplnej apelácie. So zreteľom na nové skutočnosti alebo dôkazy, uplatnené až v odvolacom konaní, je možné vec samu preskúmať iba v prípadoch uvedených v ust. § 205a ods. 1 OSP (ak ide o nedostatky týkajúce sa podmienok konania, ďalej ak má byť nimi preukázané, že došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 OSP a ak účastník konania nové skutočnosti alebo dôkazy nemohol bez svojej viny označiť do rozhodnutia súdu prvej inštancie). Tento princíp je vyjadrený aj v ust. § 366 CSP, ktoré jasne hovorí o tom, že prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť pred súdom prvej inštancie. Pokiaľ žalovaná tvrdí, že v konaní pred súdom prvej inštancie namietala nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, tak z obsahu spisu uvedená skutočnosť nevyplýva, pretože v odpore proti vydanému platobnému rozkazu z 15.11.2012 namietala len skutočnosť, že žalobca nájomnú zmluvu vypovedal a nemá nárok na nájomné a pojednávania, následne vytýčeného pred súdom prvej inštancie, sa nezúčastnila. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd neprihliadol na novú skutočnosť ako prostriedok procesnej obrany, uplatnený až v odvolaní, ktorý nebol uplatnený pred súdom prvej inštancie.

2.6. K odvolacej námietke o nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd poukázal na ust. § 157 ods. 2 OSP (právnu úpravu platnú a účinnú v rozhodnom čase), z ktorého vyplýva, aké náležitosti má rozsudok súdu obsahovať. Podľa názoru odvolacieho súdu odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia. Je pravdivé tvrdenie odvolateľky, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“) je právo na odôvodnenie rozhodnutia, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v ust. § 157 ods. 2 OSP. Za porušenie tohto práva rozhodne nemožno však považovať to, že rozhodnutie nie je odôvodnené podľa predstáv účastníka. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol tak, že stranám žiadnu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (žalovaná nebola v odvolacom konaní úspešná a žalobca úspech mal, avšak v odvolacom konaní mu preukázateľne žiadne trovy nevznikli).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa ust. § 420 písm. f/ CSP z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.1. Dovolateľka uviedla, že ide o porušenie jej procesných práv, ktoré spočíva v tvrdení odvolacieho súdu, ktorý v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na obsah jej obrany v odpore proti platobnému rozkazu. Poukázala na to, že v čase vydania platobného rozkazu si žalobca uplatňoval výslovne nárok na nájomné, a nie nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a preto v tom čase sa ona vyjadrila k takémuto procesnému úkonu, ktorého obsahom boli tvrdenia, ktoré so závermi odvolacieho súdu nemajú nič spoločné. Odvolací súd procesne postupoval tak, že bola poškodená na právach, keďže zneužil jej reakciu na „zrejme neprávne podanú žalobu“, ktorej právnu povahu súdy potom hodnotili inak, ako bolo obsiahnuté v podanej žalobe. Súdy oboch inštancií vydali nepreskúmateľné rozsudky, z ktorých sa nedá zistiť, prečo súdy rozhodovali o nárokoch podľa občianskeho práva, keď tvrdili, že nehnuteľnosť užíva na podnikanie, nájomnú zmluvu uzavrela ako podnikateľka a účel nájomnej zmluvy je tiež podnikanie, pričom v skutočnosti išlo o byt. Namietala konštatovanie uvedené pod bodom 21 napadnutého rozsudku, podľa ktorého ak žalovaná tvrdí, že vyššie uvedenú skutočnosť (nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu - poznámka dovolacieho súdu) namietala pred súdom prvej inštancie, tak z obsahu spisu uvedené nevyplýva, v odpovedi proti vydanému platobnému rozkazu z 15.11.2012 namietala len skutočnosť, že žalobca nájomnú zmluvu vypovedal, teda na nájomné nárok nemá a vytýčeného pojednávania sa nezúčastnila. Uvedené konštatovanie v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu je - podľa názoru dovolateľky - takým procesným pochybením odvolacieho súdu, ktorým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

3.2. Z vyššie uvedených dôvodov dovolateľka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. K dovolaniu žalovanej zaslal žalobca písomné vyjadrenie v ktorom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol, pretože nemá náležitosti vyžadované ust. § 428 CSP. Žalovaná podanie dovolania odôvodnila dôvodom podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, ktorý však nie je naplnený. Podľa jeho názoru odvolací súd vyčerpávajúco odôvodnil svoje rozhodnutie a vecne správne posúdil nárok žalobcu. V žiadnom prípade nedošlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces, pretože do tohto práva nepatrí právo na to, aby žalovaná bola úspešná, teda aby bolo rozhodnuté podľa jej požiadaviek.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní advokátom (ust. § 424 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (ust. § 443 CSP) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

6.1. Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

6.2. V posudzovanom prípade dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu dovolateľka videla v tom, odvolací súd v odôvodnení rozsudku použil jej argument,

ktorý uviedla v odpore proti platobnému rozkazu, čo považuje za taký procesný postup súdu, ktorým došlo k hrubému procesnému porušeniu jej práv, keďže v čase vydania platobného rozkazu si žalobca uplatnil nárok na nájomné, a nie nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a ona sa preto vyjadrovala k takému procesnému úkonu, ktorého obsahom boli tvrdenia, ktoré nemajú nič spoločné so závermi odvolacieho súdu. Odvolací súd zneužil jej reakciu „na zrejme neprávne podanú žalobu“, ktorej povahu súdy neskôr hodnotili inak, ako bolo obsiahnuté v podanej žalobe. Podľa názoru dovolateľky, namietala, rozsudky súdov oboch inštancií sú nepreskúmateľné, pretože sa z nich nedá zistiť, prečo súdy rozhodovali o nárokoch podľa občianskeho práva, keď tvrdili, že nehnuteľnosť užívala na podnikanie, nájomnú zmluvu uzavrela ako podnikateľka a účelom nájomnej zmluvy bolo tiež podnikanie. Osobitne namietala bod 21 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, pretože konštatovanie uvedené pod týmto bodom je takým procesným pochybením odvolacieho súdu, ktorým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces.

6.3. Pojem „právo na spravodlivý proces“ v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP nahradil doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ v zmysle ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov.

6.4. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry k ust. § 237 ods. 1 písm. f/ OSP a judikatúry Ústavného súdu SR) sa rozumie faktická (ne) činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotné rozhodnutie súdu vo veci, ani jeho odôvodnenie, funkciou ktorého je vysvetliť podstatné dôvody, so zreteľom na ktoré súd vo veci rozhodol.

6.5. Obsahom práva na spravodlivý proces (článok 46 ods. 1 Ústavy SR) je umožniť každému, bez akejkoľvek diskriminácie, reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (sp. zn. I. ÚS 50/04).

6.7. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06).

6.8. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

6.9. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (sp. zn. I. ÚS 46/05, sp. zn. II. ÚS 76/07).

6.10. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozsudku by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

6.11. Z ustanovenia § 393 ods. 2 CSP vyplýva, že v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov akým bolo rozhodnutie prijaté (ust. § 393 ods. 2 CSP). Z ust. § 387 ods. 2 CSP vyplýva, že ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať aj s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (ust. § 387 ods. 3 CSP).

6.12. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia súdov oboch inštancií nie je nedostatočné, a teda nepreskúmateľné, resp. nie je arbitrárne a svojvoľné, pretože ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie sú zrejmé podstatné dôvody, pre ktoré súd vyhovel žalobe a žalovanú zaviazal k zaplateniu sumy 3.734,29 € s príslušenstvom, pričom žalobcom uplatnený nárok po právnej stránke posúdil ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa ustanovenia § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ktorý ako všeobecný hmotnoprávny právny predpis upravuje inštitút bezdôvodného obohatenia a platí aj v prípade, ak vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikol medzi podnikateľmi - poznámka dovolacieho súdu), keďže žalovaná napriek tomu, že žalobca riadne vypovedal nájomnú zmluvu, nebytový priestor v období od júla 2008 do júla 2012 naďalej užívala, avšak bez toho, aby žalobcovi za jeho užívanie poskytovala úhradu. Povinnosť vypratať predmetný nebytový priestor bola žalovanej uložená rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 13C/208/2003-284 z 26.03.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/705/2014-317 zo 14.10.2015, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený vo výroku, týkajúcom sa vypratania predmetného nebytového priestoru. Pokiaľ ide o výšku bezdôvodného obohatenia, táto bola určená v súlade s ustálenou judikatúrou NS SR vo výške peňažnej čiastky, ktorú by obvykle bolo nevyhnutné vynaložiť za porovnateľné užívanie veci v danom mieste a čase, prihliadnuc na účel a spôsob užívania a druh právneho dôvodu (ktorým je najčastejšie práve nájomná zmluva), ktorým sa spravidla zakladá právo užívania veci vzhľadom na jeho rozsah a spôsob. V posudzovanom prípade žalovaná pred ukončením zmluvného vzťahu výpoveďou zo strany žalobcu užívala predmetný nebytový priestor na základe nájomnej zmluvy. Výška bezdôvodného obohatenia bola preto určená vo výške obvyklej ceny nájomného, ktoré by žalovaná ako nájomca platila v danom mieste a čase, ak by vec užívala na základe nájomnej zmluvy a preukázaná bola Mesačným zálohovým predpisom a Sumárnou analýzou za obdobie od 1.07.2008 do 31.07.2012. Okrem zaplatenia dlžnej istiny súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj ročný úrok z omeškania v percentuálnych sadzbách, z jednotlivých dlžných súm a za jednotlivé obdobia tak, ako uviedol vo výroku rozsudku (ust. § 517 ods. 1, 2 OZ a ust. § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z.). Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že tento podrobne uviedol skutkový a právny stav, na základe ktorého súd prvej inštancie vyhovel žalobe o zaplatenie istiny 3.734,29 € s príslušenstvom. Konštatoval správnosť dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej a jeho výške, ktorá zodpovedá obvyklej výške nájomného za nebytový priestor v danom čase a danom mieste. S poukazom

na to, že žalovaná užívala nebytový priestor v rozhodnej dobe (júl 2008 až júl 2012) bez právneho dôvodu, t. j. bez platne uzavretej nájomnej zmluvy (za účelom výkonu svojej podnikateľskej činnosti), vzniklo na jej strane bezdôvodné obohatenie, nakoľko za užívanie nebytového priestoru žalobcovi neplatila úhradu. Pokiaľ ide výšku bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane žalovanej, odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie ju priznal žalobcovi v súlade s ustálenou judikatúrou, podľa ktorej je to peňažná čiastka, ktorú by obvykle bolo nevyhnutné vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie vecí. Vychádzajúc z nájomnej zmluvy (na základe ktorej žalovaná predtým nebytový priestor užívala), považoval žalobcom požadovanú výšku určenú Mesačným zálohovým predpisom a Sumárnou analýzou za obdobie 1.07.2008 - 31.07.2012 za adekvátnu. S úhradou jednotlivých súm sa žalovaná dostala do omeškania, súd prvej inštancie preto žalobcovi správne priznal aj úrok z omeškania, ktorého výšku určil v súlade so zákonom (prihliadol na výšku základnej úrokovej sadzby ECB, platnej k prvému dňu omeškania). K odvolacej námietke žalovanej ohľadne nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu dovolací súd uviedol, že zo strany žalovanej ide o novú skutočnosť, uplatnenú až v odvolacom konaní, na ktorú odvolací súd neprihliadol, pretože nebola uplatnená v konaní na súde prvej inštancie a neboli splnené podmienky v zmysle ust. § 205a ods. 1 OSP na to, aby odvolací súd sa mohol touto novou skutočnosťou zaoberať v odvolacom konaní. Odvolací súd po prejednaní odvolania bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 132 OSP, účinného v čase jeho rozhodovania, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych právnych predpisov (ust. § 451 ods. 1, 2 a ust. § 517 ods. 1 a 2 OZ, ust. § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z. a ust. § 3 ods. 1 až 4, ust. § 7, ust. § 10, ust. § 12 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov) a tieto aj správne vyložil a keďže nezistil žiadnu vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 CSP. Takýto postup odvolacieho súdu umožňovalo ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6.13. Podľa názoru dovolacieho súdu, procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku (na súde prvej inštancie) a Civilného sporového poriadku (na odvolacom súde). Žalovaná mala možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozsudku súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobila. Skutočnosť, že dovolateľka sa nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Dovolaťka uviedla, že nesprávnym procesným postupom súdov oboch inštancií došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Tento nesprávny procesný postup videla v tom, že 1/ žalobca si v návrhu na vydanie platobného rozkazu výslovne uplatnil nárok na zaplatenie nájomného, pričom ona po vydaní platobného rozkazu podala odpor, v ktorom sa vyjadrovala k tomuto nároku, avšak súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku posúdil uplatnený nárok titulom vydania bezdôvodného obohatenia a odvolací súd v odôvodnení rozsudku (v bode 21) konštatoval, že v odpore proti vydanému platobnému rozkazu namietala len skutočnosť, že žalobca nájomnú zmluvu vypovedal, a teda nemá nárok na nájomné a 2/ v odvolaní ako novú skutočnosť uviedla nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, avšak odvolací súd na ňu neprihliadol s odôvodnením, že túto skutočnosť nenamietala pred súdom prvej inštancie. Dovolaťka súd nesúhlasí s tvrdeniami dovolateľky a uvádza k nim, že z návrhu na vydanie platobného rozkazu (doručenému súdu prvej inštancie dňa 8.08.2012) vyplýva, že žalobca si uplatnil proti žalovanej zaplatenie istiny 3.734,29 Eur s príslušenstvom, pričom v návrhu uviedol rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých si uplatnil nárok a označil (listinné) dôkazy, na ktoré sa odvolával v zmysle ust. § 79 ods. 1 OSP, platného a účinného v čase podania návrhu. Z návrhu a ani z jeho petitu nevyplýva tvrdenie žalovanej, že žalobca si uplatnil zaplatenie nájomného v sume 3.734,29 Eur. Žalobca v návrhu na vydanie platobného rozkazu neuviedol žiadny právny titul a v zmysle ust. § 79 ods. 1 OSP tak ani nebol povinný urobiť, pretože právne posúdenie veci je povinnosťou súdu, a nie účastníka konania. Súd prvej inštancie preto správne postupoval, keď v súlade s ust. § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení svojho rozsudku uviedol

právne posúdenie veci (bez dôvodné obohatenie), na základe ktorého priznal žalobcovi sumu, uplatnenú ním v petite návrhu na vydanie platobného rozkazu. Odvolací súd v bode 21 odôvodnenia rozsudku pravdivo uviedol, že v odpore proti platobnému rozkazu žalovaná namietala, že žalobca nájomnú zmluvu vypovedal a nemá nárok na nájomné (čo vyplýva z obsahu odporu žalovanej na č. 1. spisu 21, podanému proti platobnému rozkazu) a tiež pravdivo uviedol, že námietku o nedostatku aktívnej vecnej legitímácii žalobcu žalovaná neuviedla v konaní na súde prvej inštancie, ale až v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie (teda až v odvolacom konaní). Žalovaná v predvolaní na pojednávanie na deň 23.11.2015 (ktoré jej bolo doručené dňa 23.10.2015) bola (okrem iného) poučená podľa ust. § 120 ods. 4 OSP o tom, že všetky dôkazy a skutočnosti musia účastníci predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaďuje pojednávanie najneskôr do rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy predložené neskôr a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v ust. § 205a. Keďže žalovaná sa pojednávania na súde nezúčastnila a námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu ako novú skutočnosť uviedla až v odvolacom konaní (v podanom odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie), odvolací súd správne postupoval, keď na novú skutočnosť pri svojom rozhodovaní neprihliadol, nakoľko v predmetnej veci neboli splnené zákonné podmienky v zmysle ust. § 205a ods. 1 OSP, resp. ust. § 366 CSP pre to, aby sa odvolací súd mohol v odvolacom konaní zaoberať námietkou žalovanej, ako novou skutočnosťou, uplatnenou žalovanou až v odvolacom konaní. Procesným postupom súdov oboch inštancií, ale ani odôvodnením rozsudku odvolacím súdom nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces (ust. § 420 písm. f/ CSP).

7. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko Občianskoprávneho kolégia NS SR, č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa vyššie citovaného ustanovenia. Jedná sa o taký výnimočný prípad, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov, podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“, prípadne ak sa zrušením napadnutého rozhodnutia má dosiahnuť náprava „justičného omylu“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článku 6 Dohovoru v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalovanej. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko NS SR je aktuálne aj po 1.07. 2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska. Postupom odvolacieho súdu, ale ani súdu prvej inštancie tak nedošlo k vade v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP, ktorá by zakladala porušenie práva žalovanej na spravodlivý súdny proces tak, ako to má na mysli citované ustanovenie CSP a v preskúmvanej veci tak nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f/ CSP.

8. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je procesne prípustné.

9. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej, ktorá nemala úspech (ust. § 453 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP). Vzhľadom na to, že žalobcovi v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, dovolací súd mu ich náhradu nepriznal.

10. Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 451 ods. 2 v spojení s ust. § 393 ods. 2, druhá veta CSP a ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.